

**ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ УТРИМАННЯ НА МОРФОМЕТРИЧНІ
ПОКАЗНИКИ СВИНЕЙ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ**

У статті висвітлено вплив безвигульного і табірно-пасовищного утримання на морфометричні показники свиней великої білої породи і ландрас. Показано, що молодняк свиней, який випасався на пасовищах, мав кращі забійні і м'ясні якості та гематологічні показники.

Постановка проблеми

Одним із важливих напрямків сільськогосподарської науки і практики є розробка та впровадження технологій для фермерських господарств, які б забезпечували отримання свинини високої якості [1, 2]. Відомо, що об'єктивним відображенням якості свинини виступають інтер'єрні показники [3, 4]. В цьому зв'язку, вивчення морфометричних параметрів, які мають тісний зв'язок з якістю продукції свиней при різних умовах їх вирощування є вельми актуальним.

Мета та завдання – визначення впливу безвигульного і літньо-табірного утримання свиней на їх морфометричні показники, які пов'язані з якістю свинини.

Об'єкти та методика досліджень

Дослідження проведено в умовах племзаводу “Білорічицький” Прилуцького району, Чернігівської області та ВАТ “Дмитрівське” Києво-Святошинського району, Київської області. Матеріалом для досліджень були поросята-сисуні, відняті поросята і відгодівельний молодняк великої білої породи і ландрас. Схема досліду наведена в таблиці 1.

Таблиця 1. Схема досліду (n=30 голів у кожній групі)

Показник	Порода			
	ландрас		велика біла	
	контрольна група	дослідна група	контрольна група	дослідна група
Жива маса на початку досліду, кг	25,69 ± 0,24	25,76 ± 0,22	25,56 ± 0,37	25,57 ± 0,31
Спосіб утримання	Стійловий у приміщенні	Літньо-табірно пасовищний	Стійловий у приміщенні	Літньо-табірно пасовищний
Умови годівлі	Комбікорм	Комбікорм (80%) + зелена маса з пасовища	Комбікорм	Комбікорм (80%) + зелена маса з пасовища
Жива маса при знятті з досліду, кг	100 ± 5	100 ± 5	100 ± 5	100 ± 5

Починаючи з 3-місячного віку, молодняк контрольних груп утримували в приміщеннях і годували згідно із загальноприйнятою в господарстві технологією. Дослідні групи перевели до літнього табору, де тваринам згодовували на 20% менше комбікорму. Власні потреби в поживних речовинах вони забезпечували за рахунок зелених кормів бобово-злакового пасовища. Випасання тварин проводилося за розробленою схемою до досягнення ними живої маси 100±0,5 кг. За загальноприйнятими методиками визначали ріст, розвиток, інтер'єрні показники, відгодівельні і м'ясні якості свиней. Дослідження поживності та хімічного складу м'яса проведені за методиками, розробленими і використовуваними в лабораторії зоохімічного аналізу інституту свинарства УААН ім. О.В. Квасницького.

Результати досліджень

Утримання і годівля свиней за удосконаленою нами технологією суттєво позначилося на їх ріст і розвиток. Молодняк, що утримувався в приміщенні, поступався перед аналогами, яких вирощували у літніх таборах і випасали на пасовищі передзабійною (на 4,4 %; P>0,95 і 6,44 %; P>0,95) і забійною живою масою (на 8,7 1%; P>0,999 і 7,62 %; P>0,99) відповідно. Крім того, за забійною масою у дослідних групах ландраси переважали велику білу породу на 7,26 % (P>0,99).

Таблиця 2. Забійні і м'ясні якості підослідного молодняка свиней у віці 7 місяців

Показник	Ландрас		Велика біла	
	група			
	контрольна	дослідна	контрольна	дослідна
Передзабійна жива маса, кг	96,23±0,67	100,00±0,88*	97,30±0,35	104,00±1,53*
Маса голови, кг	5,80±0,15	5,70±0,20	7,73±0,23	6,79±0,28
Маса окосту, кг	12,83±0,17	13,63±0,32	10,71±0,40	10,65±0,13
Маса лопатки, кг	7,53±0,32	10,40±0,26**	6,33±0,23	7,10±0,41
Маса філейки, кг	8,83±0,60	8,93±0,70	9,20±0,43	8,27±0,74
Маса грудинки (корейки), кг	2,67±0,19	3,07±0,12	2,70±0,21	4,43±0,27**
Довжина найдовшого м'яза спини, см	82,00±3,46	87,33±4,67	71,50±1,80	75,83±2,89
Маса найдовшого м'яза спини, кг	2,98±0,10	3,20±0,06	1,89±0,06	2,52±0,29
Площа "м'язового вічка", см ²	35,73±0,27	44,16±5,17	33,61±1,41	44,16±3,63
Довжина туші, см	96,00±2,08	102,67±2,19	89,00±0,58	94,00±2,08
Товщина шпигу на рівні 6 – 7-го грудного хребця, см	3,77±0,15	3,30±0,17	4,57±0,23	5,17±0,58
Забійна маса, кг	75,47±0,32	82,67±0,34***	71,20±0,47	77,07±0,58**
Забійний вихід, %	78,47	79,50	73,20	75,07

* P>0,95; ** P>0,99; *** P>0,999 порівняно з контрольною групою.

Молодняк дослідних груп перевищував контрольних аналогів за показниками м'ясної продуктивності. Серед дослідних груп ландраси переважала велику білу породу за довжиною туші (на 8,44 %; P>0,95), масою окосту (на 21,86 %; P>0,999). Молодняк великої білої породи дослідної групи переважав ландрасів за товщиною шпигу на рівні 6 – 7-го грудного хребця (на 36,17 %; P>0,95) і за масою грудинки (на 30,70 %; P>0,99).

Дослідні групи переважали контрольну і за кількістю еритроцитів (табл. 3): ландраси на 1,3 % (P>0,95), велика біла – на 4,9 % (P>0,95).

Таблиця 3. Кількість еритроцитів у крові підослідного молодняка, млн/мм³

Вік, діб	Група					
	контрольна			дослідна		
	кнурці	свинки	середнє значення	кнурці	свинки	середнє значення
Ландрас						
90	6,82±0,10	6,80±0,09	6,81±0,07	6,85±0,10	6,37±0,12	6,79±0,08
150	7,01±0,15	6,79±0,12	6,90±0,10	7,11±0,05	6,88±0,11	6,99±0,06
210	7,77±0,21	7,65±0,19	7,71±0,14	7,99±0,11	7,73±0,11	7,78±0,08***
Велика біла						
90	6,14±0,10	6,02±0,07	6,08±0,06	6,18±0,10	5,94±0,07	6,11±0,06
150	6,38±0,09	6,32±0,13	6,35±0,08	7,06±0,11	6,63±0,19	6,68±0,11
210	6,18±0,23	5,85±0,30	6,01±0,19	6,96±0,15	6,86±0,08	6,91±0,08***

* P>0,95; ** P>0,99; *** P>0,999 порівняно з контрольною групою.

Вірогідно переважали дослідні тварини і за показником кількості лейкоцитів (табл. 4): ландраси на 11,6 % ($P>0,999$), велика біла – на 10,54 % ($P>0,999$).

Таблиця 4. Кількість лейкоцитів в крові піддослідного молодняка, тис./мм³

Вік, діб	Група					
	контрольна			дослідна		
	кнурці	свинки	середнє значення	кнурці	свинки	середнє значення
Ландрас						
90	12,20±0,16	12,69±0,20	12,49±0,13	12,05±0,22	12,60±0,23	12,33±0,16
150	13,37±0,13	14,6±0,18	13,33±0,11	14,95±0,23	15,26±0,20	15,08±0,15 ***
210	12,97±0,41	12,78±0,44	12,88±0,30	14,04±0,31	13,79±0,28	13,91±0,21
Велика біла						
90	12,00±0,17	12,26±0,21	12,13±0,14	12,05±0,16	12,35±0,17	12,20±0,12
150	13,01±0,15	12,95±0,15	12,98±0,10	14,33±0,23	14,69±0,37	14,51±0,22 ***
210	14,25±0,13	13,49±0,38	13,87±0,21	14,78±0,05	14,15±0,14	14,46±0,09 *

* $P>0,95$; ** $P>0,99$; *** $P>0,999$ порівняно з контрольною групою.

Отже, вирощування свиней на пасовищі є важливим екологічним чинником, який позитивно впливає на їх продуктивність і морфометричні показники.

Висновки

Запропоновані технологічні елементи вирощування молодняка свиней в умовах літньо-табірного пасовищного утримання позитивно впливають на морфометричні показники, забезпечують отримання свинини підвищеної якості і рекомендуються для впровадження на фермерських господарствах.

Перспективи подальших досліджень. Отримані результати вказують на необхідність подальших морфологічних досліджень з метою виявлення впливу паратипових і генотипових чинників на отримання високоякісної свинини, яка користується великим попитом.

Література

1. Корх І., Кебко В., Сорока Н. Виробництво екологічно чистої яловичини в умовах радіаційного забруднення // Тваринництво України. – 1998. – №2. – С. 9–10.
2. Іванов В.А., Волощук В.М. Сучасна технологія виробництва свинини в Україні та перспективи її удосконалення // Таврійський науковий вісник. – Херсон: Айлант, 2006. – Вип. 43. – С. 75–79.
3. Шнейберг Я.И. Особенности морфологических реакций организма животных на изменение питания в различные периоды онтогенеза // Влияние экологических факторов на морфофункциональное состояние внутренних органов животных. – М.: Наука, 1986. – С. 70–72.

4. *Иванов В.А., Комаров А.В.* Влияние дозированной двигательной нагрузки на морфологические показатели поросят-сосунов // *Возрастная и экологическая морфология животных в условиях интенсивного животноводства.* – Ульяновск, 1987. – С. 90–92.